

PROTOKÓŁ

KONTROLI PROBLEMOWEJ

przeprowadzonej w dniu 5 marca 2013r.

w **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie**

przy ul. Szpitalnej 9 w Sulęcinie

Działając na podstawie art.7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.) w związku z art.22 pkt 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31 poz. 206 z 2009r. ze zm.) oraz §13 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718).

Zespół kontrolny w składzie:

1. **Wiesława Mikołajczyk** Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 53-1/2013 z dnia 6 lutego 2013 r. – *przewodniczący zespołu kontrolnego*;
2. **Joanna Jaźwińska** Kierownik w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 53-2/2013 z dnia 6 lutego 2013 r. – *członek zespołu kontrolnego*;

[Dowód: akta kontroli str.1-4]

przeprowadził w dniu 5 marca 2013 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie, zgodnie z *Programem kontroli* zatwierdzonym przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW, kontrolę problemową w zakresie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

[Dowód: akta kontroli str.5-14]

Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług.

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str.15-18]

Okres objęty kontrolą: rok 2012 do dnia kontroli.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielał Pan Tomasz Szablewski – Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie.

1. Szczegółowej ocenie poddano następujące zagadnienia: opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;
5. opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia 18 lutego 2013 r. PS-I.431.1.2.2013.WMik.

[Dowód: akta kontroli str.19-22]

USTALENIA Z KONTROLI:

- 1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie**

Uchwałą nr XLIII/252/10 Rady Powiatu w Sulęcinie z dnia 26 października 2010r. przyjęto powiatowy Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2010 – 2015. Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie. Cele szczegółowe to; zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie bezpieczeństwa i skutecznej pomocy, oddziaływanie na sprawców przemocy, profilaktyka i działalność informacyjna. Do osiągnięcia każdego celu szczegółowego zaplanowano określone działania.

Do realizacji pierwszego z celów zaplanowano 7 różnych działań, z czego w toku czynności kontrolnych stwierdzono pełną realizację trzech z nich tj. prowadzenie ośrodka Interwencji Kryzysowej i udział w pracy zespołów interdyscyplinarnych (na terenie gminy Sulęcina i Lubniewice). Ponadto w rodzinach zastępczych przebywa łącznie 3 dzieci, które doświadczyły przemocy w rodzinie. Badana dokumentacja potwierdza specjalistyczne wsparcie udzielane tym rodzinom (szkolenia grupowe, indywidualne, konsultacje psychologiczno – pedagogiczne) Częściowo realizowane są zadania związane z monitorowaniem sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy w rodzinie – wyłącznie poprzez prace w zespołach interdyscyplinarnych (brak monitorowania sytuacji klientek OIK), współpraca z organizacjami pozarządowymi (współpraca z Lubuskim Stowarzyszeniem na rzecz Kobiet Baba w okresie od 2009 do 2012r.), podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy

w rodzinie – poprzez propagowanie ulotek, udział w pogadankach i spotkaniach (brak szkoleń w tym zakresie). Jedno zaplanowane działanie w ramach realizacji tego celu nie było realizowane tj. pozyskiwanie środków pozabudżetowych na realizację projektów wspierających ofiary przemocy w rodzinie.

W ramach realizacji celu związanego z oddziaływaniem na sprawców przemocy w rodzinie realizowane są programy korekcyjno – edukacyjne, brak informacji nt. stosowania wobec sprawców przemocy procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego (działanie zawarte w programie).

Cel związany z profilaktyką i działalnością informacyjną realizowany jest poprzez propagowanie ulotek, rozpowszechnianiu informacji o możliwościach pomocy poprzez świadczoną interwencję kryzysową, udział w pogadankach, spotkaniach z młodzieżą, wymianę doświadczeń z innymi członkami zespołów interdyscyplinarnych itp. Nie jest realizowane zadanie związane z realizacją programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W pełnym zakresie realizowanych jest 10 zadań na zaplanowanych w Programie 16 tj. 63%. oraz częściowo 3 zadania. Program zaplanowany jest do realizacji do 2015r., jest zatem szansa na pełną realizację wszystkich zaplanowanych w nim działań.

Zaplanowane zadania są zgodne z zadaniami nałożonymi na powiat ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

[Dowód: akta kontroli str.23-73]

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

2. Opracowywanie i realizowanie programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że Powiat w 2012 nie opracowywał powyższego programu. Jak wynika z ustnego oświadczenia Kierownika jednostki przyjętego do protokołu programu nie udało się opracować z powodu nadmiaru obowiązków jakie przypadły na rok 2012. Były to między innymi sprawy związane z reorganizacją lokalową (Centrum zmieniło siedzibę), wdrażanie nowego zadania związanego z pieczą zastępczą oraz brakami kadrowymi. Ustalono, że łącznie w PCPR zatrudnionych jest 6 pracowników merytorycznych. Wyodrębniony został jeden zespół ds. pieczy zastępczej liczący dwóch pracowników natomiast pozostałe 4 etaty przeznaczano do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i przemocy w rodzinie. Są to:

1. 1 etat - inspektor ds. świadczeń i pomocy instytucjonalnej;
2. 1 etat - pracownik socjalny zatrudniony w ramach projektu systemowego;
3. 1 etat - specjalista pracy socjalnej;
4. 1 starszy inspektor.

Przy czym z tego jeden pracownik łączy zadania z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ocenie zespołu kontrolnego zasoby kadrowe Centrum nie są wystarczające do pełnej realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pracownik łączy zadania pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie jest w stanie rzetelnie realizować wszystkich obowiązków.

Stwierdzono uchybienia w sposobie realizacji zadania polegające na braku realizacji powyższego programu.

[Dowód: akta kontroli str.74-77]

3;4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Powiat Sulęciński prowadzi ośrodek interwencji kryzysowej. Z ustnego oświadczenia kierownika kontrolowanej jednostki przyjętego do protokołu wynika, że w 2012r. nie było osób ubiegających się o miejsca w ośrodku wsparcia. Jednakże rolę ośrodka wsparcia dla mieszkańców powiatu pełni równocześnie ośrodek interwencji kryzysowej. Osoby wymagające takiej pomocy mają możliwość zgłoszenia się po pomoc za pośrednictwem pracowników PCPR.

W Zarządzeniu nr 6/2008 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie z dnia 01.07.2008r. w sprawie ustalenia „Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Sulęcinie” określono, iż Ośrodek działa w strukturze organizacyjnej PCPR w Sulęcinie. Natomiast Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr 45/134/12 Zarządu Powiatu w Sulęcinie z dnia 26 czerwca 2012r. nie zawiera zapisu dotyczącego funkcjonowaniu Ośrodka. Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2012r. ośrodki interwencji kryzysowej powinny funkcjonować w każdym powiecie jako odrębne jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Art. 6 pkt 5 ustawy z dnia z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. z 2009r. Dz.U. Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.) wymienia zamknięty katalog jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i w nim mieści się również ośrodek interwencji kryzysowej.

Z W toku kontroli przeprowadzono oględziny obiektu przy ul. **Moniuszki 4 w Sulęcinie**, w którym mieści się Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Sulęcinie. Placówka dysponuje lokalem o powierzchni 51,06 m². Na parterze są 2 pokoje trzyosobowe wyposażone w łóżko jednoosobowe, 1 łóżko piętrowe, 2 szafy, biurko i krzesła. Kuchnia wyposażona jest szafki, stoły, krzesła, 1 lodówka, niezbędne naczynia. Do dyspozycji podopiecznych jest również łazienka wyposażona w pralkę, suszarkę kosz do bielizny, waniankę, nocnik, umywalkę, wannę i miski. Pracownikiem odpowiedzialnym za prawidłowe funkcjonowanie Ośrodka w ramach czynności zawodowych jest Pani Anna Koziół – specjalista pracy socjalnej.

W toku czynności kontrolnych przeanalizowano dokumentację wszystkich osób zamieszkujących Ośrodek Interwencji Kryzysowej od 2012r. W dniu kontroli w Ośrodku zamieszkiwała matka z dwójką dzieci. W dokumentacji znajduje się każdorazowo wnioski o pobyt oraz o przedłużenie pobytu, umowa pobytu aneksowana w przypadku przedłużenia, wywiad środowiskowy oraz w zależności od podejmowanych działań korespondencja z innymi instytucjami, notatki służbowe z rozmów itp. Dokumentacja potwierdza działalność Centrum skierowaną na poprawę sytuacji rodziny, W żadnym przypadku jednak nie sporządzono dokumentu, w którym praca byłaby ukierunkowana i uporządkowana (np. plan pracy z rodziną). Brak dalszego monitoringu sytuacji mieszkańców, po opuszczeniu placówki, czy rodziny w trakcie pobytu mieszkanki. W jednym przypadku pracownik socjalny właściwego Ośrodka Pomocy Społecznej był świadkiem przemocy i nie założył Niebieskiej Karty, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie posiadając tę wiedzę również nie podjęło żadnych kroków w kierunku uruchomienia Procedury. Centrum podejmuje skuteczne działania w kierunku zmiany sytuacji klientek pod względem odseparowania od sprawcy (zmiana miejsca zamieszkania, pracy) – brak konkretnych działań w kierunku zniwelowania skutków uzależnienia ofiar od problemu przemocy od sprawcy. Trudno zatem dokonać oceny skuteczności udzielonej pomocy, również w przypadku mieszkanki, która podczas pobytu

w ośrodku zmieniła miejsce zamieszkania i pracy.

[Dowód- akta kontroli str.78-121]

Stwierdzono uchybienia w realizacji zadania pod względem skuteczności udzielanej pomocy, szczególnie specjalistycznej; ośrodek interwencji kryzysowej nie jest odrębną jednostką organizacyjną pomocy społecznej (zapisów dotyczących struktury organizacyjnej OIK).

5. Realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W toku kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie. Program korekcyjno – edukacyjny realizowany był w formie spotkań grupowych i konsultacji indywidualnych. W 2012r. zrealizowano 15 czterogodzinnych spotkań. Łączny czas programu obejmował 60 godzin dydaktycznych. Liczba godzin jest zgodna z Wytycznymi do tworzenia modelowych programów Korekcyjno - Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, Krajowy

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, (załącznik nr 2). Dokumentacja zawiera listę obecności biorących udział w zajęciach, datowaną i podpisywaną przez uczestnika programu; kwestionariusz osobowy uczestnika; kontrakt; arkusz historii przemocy; przekonania. Zajęcia realizowano wg harmonogramu przedstawionego Kierownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Realizacja edycji programu w 2012r. odbyła się w sali Domu Dziecka przy ulicy Szpitalnej 9 w Sulęcinie. Powiat w 2012r. otrzymał środki finansowe umożliwiające objęcie oddziaływaniami korekcyjno – edukacyjnymi piętnastu sprawców przemocy w rodzinie. Na ten cel wykorzystano środki finansowe zgodnie z otrzymaną kwotą. Program ukończyło 6 osób, tj.40% osób, na które przekazano środki na program dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Wszyscy uczestnicy, którzy ukończyli program otrzymali zaświadczenia o jego ukończeniu.

Realizatorami programu było dwóch specjalistów, posiadających wykształcenie zgodne z art.9 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne. Przedłożona dokumentacja zawiera kserokopie dokumentów poświadczających kwalifikacje realizatorów programu w roku 2012. Kierownik PCPR zawarł umowy-zlecenia ze specjalistami prowadzącymi oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne. Wypłat wynagrodzeń dokonano na podstawie przedłożonych przez wykonawców zleceń rachunków.

Na dwóch specjalistów realizujących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie zatrudnionych do realizacji zadania 100% posiada odpowiednie przygotowanie.

Rekrutacja uczestników programu nastąpiła w oparciu o informacje zebrane od zespołów interdyscyplinarnych oraz sądów i Policji. Do kandydatów rozesłano zawiadomienia z informacją o miejscu i terminie spotkań.

[Dowód: akta kontroli str.122-149]

Nie stwierdzono uchybień w sposobie realizacji zadania.

WNIOSKI:

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadań pod względem:

1. Opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. Zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;
3. Opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Stwierdzono uchybienia lub istotne uchybienia w zakresie:

1. Opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (powiat nie realizuje takiego programu).
2. Skuteczności pomocy udzielanej mieszkańcom Ośrodka Interwencji Kryzysowej, szczególnie specjalistycznej;
3. Zasobów kadrowych pracowników merytorycznych w jednostce.
4. Sposobie funkcjonowania Ośrodka Interwencji Kryzysowej (braki zapisów w dokumentacji organizacyjnej jednostki; Ośrodek nie jest odrębną jednostką organizacyjną pomocy społecznej).

Na tym kontrolę zakończono.

Wpis do książki kontroli złożono pod pozycją nr 1/2013.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi dyrektor jednostki kontrolowanej oraz organ prowadzący.

Pouczenie

Na podstawie § 16 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005 r.) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje:

1. Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie;
2. WPS LUW a/a.

Kontrolujący:

Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie

Kierownik
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Sulęcinie

Tomasz Szablewski

Joanna Jąźwińska

Kierownik Oddziału Nadzoru
i Kontroli w WPS

.....

Sulęcín, dnia 24.04.2013

Wiesława Mikołajczyk
Inspektor

Gorzów Wlkp. 16 kwietnia 2013 r.